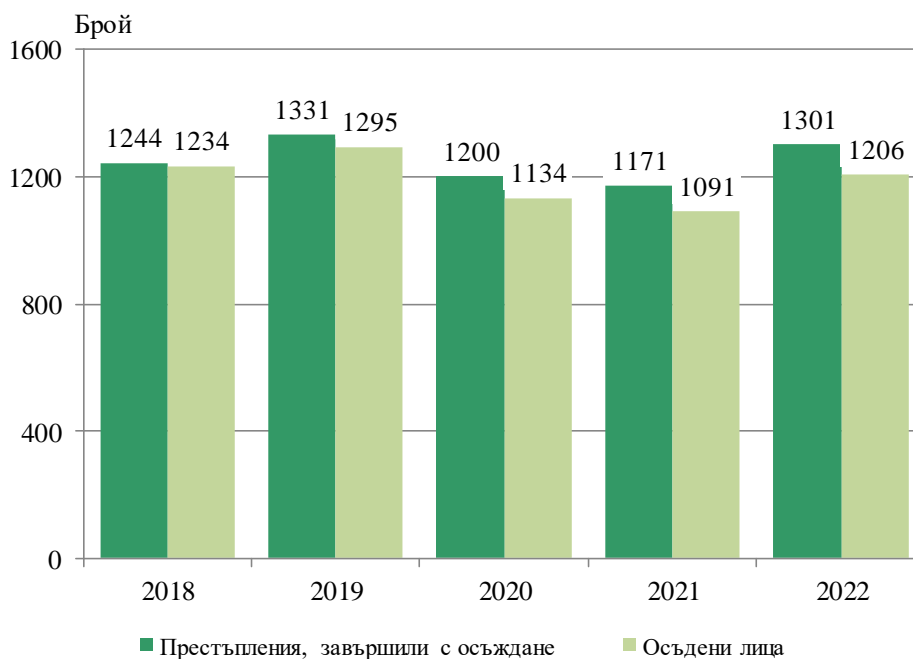

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ ВАРНА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

През 2022 г. в област Варна са приключили делата за 1 509 извършени **престъпления**. От тях 598 са завършили с ефективно осъждане, 703 - с условно осъждане, 45 - с оправдаване, 13 - с прекратяване и 150 - с освобождаване от наказание.

**Фиг. 1. Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица
в област Варна през периода 2018 - 2022 година**

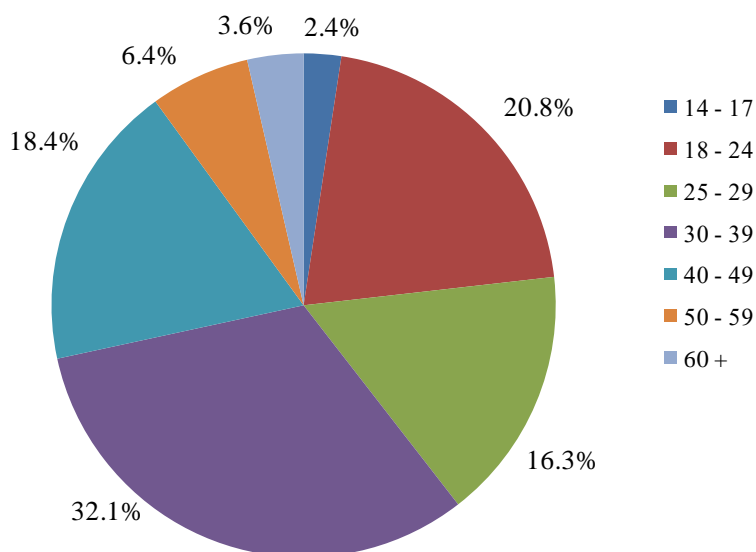

С ефективни и условни присъди са приключили делата за 1 301 извършени престъпления. През 2022 г. в област Варна **обвиняеми** са били 1 407 лица, от които:

- с ефективна осъдителна присъда са приключили делата на 545 лица, или 38.7% от общия брой на обвиняемите;
- условно осъдени са 661 лица (47.0%);
- освободени от наказателна отговорност са 154 лица (11.0%);
- оправдани са 37 обвиняеми лица (2.6%);
- прекратени са делата на 10 лица (0.7%).

Броят на **осъдените лица** с влезли в сила присъди в област Варна през 2022 г. е 1 206. От тях осъдените непълнолетни лица (14 - 17 години) са 29 (2.4%).

Фиг. 2. Структура на осъдените лица в област Варна през 2022 г. по възраст

Осъдените мъже в област Варна са 1 102, или 91.4%, а жените - 104 (8.6%). Както сред мъжете, така и сред жените, най-голям е дялът на осъдените във възрастовата група от 30 до 39 години - съответно 31.6% за мъжете и 37.5% за жените. На второ място при мъжете е групата от 18 до 24 г. - 21.7%, а при жените групата от 40 до 49 г. - 25.0%.

Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица по глави от Наказателния кодекс (НК) и някои видове престъпления през 2022 година

Общопасни престъпления¹

През 2022 г. най-голям е броят на **общоопасните престъпления** - 742, или 57.0% от общия брой на престъпленията, завършили с осъдителни присъди. Осъдените за извършването на този вид престъпления са 669, или 55.5% от общия брой на осъдените лица. В структурата на общоопасните престъпления най-голям е броят на *престъпленията по транспорта и съобщенията* - 507, или 68.3% от общия брой на общоопасните престъпления. За извършването на този вид престъпления са осъдени 459 лица, или 68.6% от осъдените за извършени общоопасни престъпления.

¹ Включват престъпления, извършени по общоопасен начин или с общоопасни средства, по транспорта и съобщенията, против народното здраве и околната среда, при използването на атомната енергия за мирни цели и други.

Престъпления против собствеността¹

На второ място в структурата на престъпленията, завършили с осъждане през 2022 г., са тези **против собствеността**. С осъдителна присъда са приключили делата за 322 извършени престъпления (24.8% от всички престъпления, завършили с осъждане). Осъдени са 335 лица, или 27.8% от общия брой на осъдените през 2022 година. Сред престъпленията против собствеността най-разпространени са *кражбите* на имущество със 78.9% относителен дял от престъпленията против собствеността и 19.5% от общия брой на всички престъпления, завършили с осъждане. С осъдителна присъда са приключили делата за 254 извършени кражби, а осъдените за тях лица са 267.

Престъпления против личността²

През 2022 г. са наказани 70 **престъпления против личността** (5.4% от всички престъпления, завършили с осъждане). За извършването им са осъдени 58 лица, или 4.8% от общия брой на лицата с влезли в сила присъди през годината. Сред престъпленията против личността най-много са причинените *телесни повреди*, като с осъдителна присъда са завършили делата за 32 престъпления. Броят на осъдените лица за извършването на този вид престъпления е 33.

Осъдени лица за други видове престъпления

През 2022 г. са осъдени за извършването на:

- престъпления против стопанството - 42 лица (3.5%);
- документни престъпления - 33 лица (2.7% от всички осъдени);
- престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции - 26 лица (2.2%);
- престъпления против брака, семейството и младежта - 18 лица (1.5%);
- престъпления против реда и общественото спокойствие - 11 лица (0.9%);
- престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната система - 9 лица (0.7%);
- престъпления против правата на гражданите - 5 лица (0.4%).

Осъдени лица по наложени наказания

В структурата на осъдените лица по наложени наказания най-голям е относителният дял на *лишените от свобода*. През 2022 г. те са 978, или 81.1% от общия брой на осъдените лица. От тях най-много са лишените от свобода за срок до 6 месеца (62.2% от всички осъдени на лишаване от свобода), следвани от лишените от свобода за срок от 6 месеца до 1 година - 25.1%.

Наказанието *пробация* е наложено на 119 лица (9.9% от всички осъдени), *глоба* - на 104 лица (8.6%), а *обществено порицание* - на 5 лица (0.4%).

¹ Включват: кражба и грабеж на имущество, присвояване, измама, изнудване, вещно укривателство, унищожаване и повреждане на имущество, злоупотреба на доверие.

² Включват убийства, телесни повреди, отвличане и противозаконно лишаване от свобода, принуда, обида и клевета, разврат, трафик на хора.

Методологични бележки

Статистическото изследване на престъпленията, обвиняемите и осъдените лица с влезли в сила присъди осигурява информация на базата на годишни данни, получавани от районните, окръжните и военните съдилища и от Специализирания наказателен съд.

Обект на наблюдение е дейността на районните, окръжните, военните съдилища и на Специализирания наказателен съд по наказателните дела от общ, частен и административен характер. Съгласно Закона за съдебната власт (изм. и доп. ДВ. бр.32 от 26 Април 2022 г.) Специализираният наказателен съд (СпНС) е закрит. Първоинстанционните наказателни дела пред СпНС, по които е проведено разпоредително заседание, стават подсъдни на Софийския градски съд и разглеждането им продължава от съдебния състав, провел заседанието. Съдиите от съдебните състави, които не са преназначени в Софийския градски съд, се командироваат за участие в разглеждането на делата до приключването на производствата по тях.

Единици на наблюдение са престъпленията, обвиняемите и осъдените лица с влезли в сила присъди в рамките на отчетната година.

В броя на престъпленията, завършили с осъждане, се включват всички престъпления, за които наказателните дела са завършили с условна или ефективна присъда, независимо от броя на извършителите.

Престъпление, извършено от повече от едно лице (в съучастие), се отчита за завършило с осъждане, когато поне едно от обвиняемите лица е осъдено ефективно или условно. В случай, че дело приключи с оправдателна присъда за всички лица, извършители на престъплението, то се отчита за завършило с оправдаване. Престъпление се отчита за завършило с прекратяване, когато спрямо извършителя или всички извършители делото е прекратено.

В броя на обвиняемите лица се включват ефективно осъдените, условно осъдените, оправданите, освободените от наказание и лицата, на които делата са прекратени.

В броя на осъдените лица се включват всички осъдени лица, на които с влязла в сила присъда им е наложено ефективно или условно наказание.

Когато няколко лица са осъдени за извършването на едно престъпление, престъплението се отчита само един път, а всяко лице поотделно - в зависимост от изхода на делото. В случаите, когато в едно наказателно дело е осъдено лице за повече от едно престъпление, се отчита най-тежкото наложено наказание по съвкупност. Когато едно лице е осъдено за няколко престъпления, то се отчита към най-тежкото наказуемо деяние, а всяко престъпление поотделно - към съответния вид престъпление.

Възрастта на осъдените лица е посочена в навършени години към момента на извършване на престъплението.

Непълнолетни са лицата на възраст от 14 до 17 навършени години.

Пълнолетни са лицата на възраст 18 и повече навършени години.

Осъдените непълнолетни лица се включват в общия брой на осъдените лица.

Съгласно чл. 31, ал. 1 и 2 от НК **наказателноотговорно** е пълнолетно лице, навършило 18-годишна възраст, което в състояние на вмняемост извърши престъпление. **Непълнолетно лице** - навършило 14 години, но ненавършило 18 години, е **наказателноотговорно**, ако е могло да разбира свойството и значението на деянието и да ръководи постъпките си.

Данните за престъпленията, обвиняемите и осъдените лица са получени от изчерпателно изследване чрез статистически формуляри „Карта за обвиняемо лице“ (1-СС), попълвана от органите на досъдебното и съдебното производство и информация от административен източник Единна информационна система за противодействие на престъпността (ЕИСПП).

Допълнителна информация относно методологията и данните от изследването „Престъпления, обвиняеми и осъдени лица“ е публикувана на сайта на НСИ (www.nsi.bg), раздел „Правосъдие и престъпност“, както и в Информационна система ИНФОСТАТ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=56).